

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 1

БЕОГРАД 1932 ГОДИНЕ

КЊИГА 4

XXXII РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 31 МАРТА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАЛИ:

ПРЕТСЕДНИК

Д-р КОСТА КУМАНУДИ

ПОТПРЕТСЕДНИК

Д-р КОСТА ПОПОВИЋ

СЕКРЕТАРИ

АНТЕ КОВАЧ

Присутни су сви Г. Г. Министри.

Почетак у 10,40 часова

САДРЖАЈ:

Пре дневног реда: 1 — Читање записника претходног састанка.

2 — Извештај Административног одбора о прегледу рачуна за месеце: децембар 1931 године, јануар, фебруар и од 1 до 8 марта 1932 године.

3 — Саопштење интерпелације Ловра Кнежевића и другова на Министра унутрашњих послова о раду градског начелника и градског порначелника у Винковцима; Ловра Кнежевића и другова на Министра шума и рудника о споруазуму Бродске имовне општине у Винковцима са Драг индустријом дрвета у Загребу.

4 — Молбе и жалбе из народа.

5 — Разна акта.

Дневни ред: 1 — Претрес извештаја Финансијског одбора о предлогу Закона и изменама и допунама у Закону о државној трошарини.

Говорици: Известилац већине Милан Степановић, (два пута), Др. Милан Метикош известилац мањине, Др. Анте Кунтарин, Карло Гајшек, Милутин Станојевић.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Отварам XXXII редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник прошле седнице.

Секретар Анте Ковач прочита записник XXXII редовног састанка Народне скупштине.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Има ли каква приметба на записник? (Нема). Пошто приметбе нема, записник је примљен. Прелазимо на саопштења. Изволите чути једно саопштење.

Секретар Анте Ковач саопштава: Г. Министар финансија доставља Скупштини за њену архиву један потврђен примерак Закона о изменама и допунама у Закону о таксама.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Ово се прима на знање. Изволите чути одборски извештај.

Секретар Анте Ковач прочита извештај Административног одбора о прегледу скупштинских рачуна за месеце: децембар 1931 године, јануар, фебруар и од 1 до 8 марта 1932 године.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овај извештај Административног одбора? (Прима). Извештај Административног одбора је примљен. Изволите чути интерпелације.

Секретар Анте Ковач саопштава: г. г. Ловро Кнежевић и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на Г. Министра унутрашњих послова о раду градског начелника и градског подначелника у Винковцима; интерпелацију на г. Министра шума и рудника о споруазуму Бродске имовне општине у Винковцима са Драг индустријом дрвета у Загребу. (Види текст интерпелација на крају састанка).

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Ове интерпелације биће достављене надлежним г. г. Министрима. Изволите чути молбе и жалбе.

Секретар Анте Ковач чита: Мита Анджелић и другови из Болмана жале се на решење општин-

ског поглаварства у Болману због неправилно разрезаног општинског приреза; општина Цавтацка моли за дејство да јој се додели један геометар за премеравање земљишта и друго; Јован Јовичић из Београда жали се на решење Главне контроле по предмету инвалиде; др. Добривоје Максимовић из Београда моли признање година службе за стицање права на наредну групу; Никола Д. Јовановић из Сремских Карловаца моли да му се прибави бескаматни вајам од динара 125.000 код неког новчаног завода; Заруха Артиновић, удова из Приштине, моли за пензију или сталну помоћ; Андрија Браундзар, проф. државне мушке гимназије из Осјека, моли за дејство код Министра просвете да не буде редуциран или отпуштен из државне службе већ да буде задржан као активни чиновник; Петар Ломпар из Цетиња жали се на решење Министра војске и морнарице због дегретирања; Драга М. Павловић из Барјановца моли за дејство да јој се исплати неисплаћена инвалидска потпора; Сељани села Миљаковца и Сеничана у Срезу приједорском моле за дејство да се реши предмет њиховог права попаше, појилишта и путева; Лазар Бечејац из Београда моли признање ратних година; Иван Косић из Марибора моли за дејство код Дирекције државних жељезница да буде враћен у државну службу; Нова Дивдарев-Гавански из Мола жали се на решење Среског суда у Сенти због продаје јој куће за дуг; Тодора Васић удова моли за сталну месечну помоћ; Љубомир М. Дамјановић из Руке жали се на решење Апелационог суда

због поништења решења о подели очевине; Коса Блажин из Врањева моли да се поништи необнародована одржана лицитација продате му земље и куће; Живојин Стојимировић, Сава Милошевић и Јефто Радивојевић из Салаша моле да буду ослобођени о плаћања казне на коју су осуђени решењем начелства Среза краљевског; Крмана Ј. Пућник, удова из Дубровника, моли за сталну месечну помоћ.

Претседник Д-р Коста Кумануди: Прочитане молбе и жалбе упутиће се Одбору за молбе и жалбе. Изволите чути равна акта.

Секретар Апте Ковач чита: Сплошна делавска звезда, подружница Краљ, подноси преставку о беспослици и редуцији радника; Општина великокрчмарска у Срезу лепеничком, подноси претставку, у којој тражи да се укину путари на свима бановинским путевима и др.; Удружење гостионичара, хотелијера и кафеџија, Обреновац, подноси претставку о законском предлогу о трошарини; Мото-Савез, Загреб, подноси претставку о изменама у Закону о таксама.

Претседник Д-р Коста Кумануди: Прочитана акта примају се на знање.

Прелазимо на дневни ред: Претрес извештаја Финансијског одбора по предлогу Закона о изменама и допунама у Закону о државној трошарини.

Има реч известилац одборске већине г. Милан Степановић. (Пљесак).

Извештај одборске већине Милан Степановић чита извештај већине Финансијског одбора, који гласи:

НАРОДНА СКУПШТИНА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ФИНАНСИЈСКИ ОДБОР

Бр. 175

30 марта 1932 године у Београду

Господине претседниче,

Финансијски одбор Народне скупштине проучио је предлог Закона о изменама и допунама у Закону о државној трошарини ваједно са амандманима Краљевске владе код §§ 2 и 6 истога предлога и част ми је доставити Вам у прилогу извештај Одбора о поменутом Законском предлогу с молбом на даљи поступак у смислу Закона о пословном реду у Народној скупштини.

Упоредо са извештајем част ми је доставити Вам у прилогу одвојено мишљење чланова Финансијског одбора г. г. Д-р Милана Метикоша и Д-р Апте Кунтарића.

За известиоца одбора изабран је г. Милан Степановић.

Изволите, Господине Претседниче, и овом приликом примити уверење мога одличног поштовања.

Претседник
Финансијског одбора,
Д-р Славко Шећеров, с. р.

Народној скупштини,

Београд

I
Тешко привредно и финансијско стање нашега народа навело је Краљевску владу и Народну скупштину, да — одмах после државног буџета — пристуни доношењу оних закона, чије ће последице бити растерећивање наше привреде у овим тешким временима кризе.

Један од таквих је и овај Законски предлог, који има намеру, да укине тешке, и за земљораднике неподношљиве јавне дажбине, а да држави ипак пружи накнаду за изгубљене приходе.

Ретко да је ма који јавни намет и његов начин наплате изазвао толико негодовање широких народних маса и тако оштру осуду, као што је то

случај са трошарином на вино и ракију. Отуда је и Финансијски одбор, у току претреса овога Законоског предлога, дошао до закључка, у споразуму са Г. Министром финансија, да предложи Народној скупштини, да овај јавни намет делом измени, а делом потпуно укине.

Досадашњи прописи о трошарини на вино и ракију предвиђали су цео низ формалности, које су произвођачима одузимале сувише и времена и новаца, да би могли доћи до продаје својих производа, а кафицијама и осталим продавцима ових артикала наметали читаву једну администрацију, у којима се огромна већина није умела снаћи.

У већини случајева крути у прибирању ове дажбине контролни органи су још јаче потенцирали незадовољство и изазивали сукобе, који су врло често доводили до нежељених призора и штетних последица. Такви поступци изазивали су, с једне стране, негодовање противу читавога реда државних службеника, па и саме јавне дажбине, а с друге стране доводили народ у искушење, да обиђе све формалности и прописе и да своје производе продаје без наплате трошарине, т. ј., да их криумчари. Све је то штетило угледу државних власти и подривало морал пореских обвезника.

II

Стога је Финансијски одбор сматрао за потребно, да у споразуму са Г. Министром Финансија предложи Народној скупштини корените реформе Предлога закона о изменама и допунама у Закону о државној трошарини.

У поменутом предлогу Финансијски одбор усвојио је следеће измене и допуне:

§ 1 остаје без измене.

§ 2 предлога брише се и гласи:

Тачка 4 члана 72 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

1 На вино увезено из иностранства наплаћиваће се на име државне и бановинске трошарине за 100 литара 200 динара.

На ракију увезену из иностранства наплаћиваће се на име државне и бановинске трошарине за хектолитарски степен 20 дин.

II Од точилаца пића на ситно наплаћиваће се годишње на име државне и бановинске трошарине на вино и ракију у двомесечним оброцима унапред код надлежних Пореских управа и то:

1) У Београду и Загребу десетоструки износ одмерене таксе из прве категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 30.000, друга група 20.000 трећа група 15.000 и четврта група 10.000 динара.

2) У Љубљани, Марибору, Суботици, Осеку, Новом Саду, Сарајеву и Сплиту осмоструки износ одмерене таксе из прве категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 24.000, друга група 16.000, трећа група 12.000 и четврта група 8.000 динара.

3) У градовима преко 20.000 становника шестоструки износ одмерене таксе из прве категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 18.000, друга група 12.000, трећа група 9.000, и четврта група 6.000 динара.

4) У градовима од 10.000 до 20.000 становника четвороструки износ одмерене таксе из друге категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група

8.000, друга група 6.000, трећа група 4.000 и четврта група 2.400 динара.

5) У градовима од 5.000 до 10.000 становника троструки износ одмерене таксе из друге категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 6.000, друга група 4.500, трећа група 3.000 и четврта група 1.800 динара.

6) У градовима испод 5.000 становника двоструки износ одмерене таксе из друге категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 4.000, друга група 3.000, трећа група 2.000 и четврта група 1.200 динара.

7) У селима преко 5.000 становника четвороструки износ одмерене таксе из треће категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 6.000, друга група 4.000, трећа група 2.400 и четврта група 1.600 динара.

8) У селима од 2.500 до 5.000 становника троструки износ одмерене таксе из треће категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 4.500, друга група 3.000, трећа група 1.800 и четврта група 1.200 динара.

9) У селима испод 2.500 становништва двоструки износ одмерене таксе из треће категорије Т.Бр. 62 Закона о таксама и то: прва група 3.000, друга група 2.000, трећа група 1.200 и четврта група 800 динара.

1) Напомена: Лица која буду без точаринског права отпочела точење пића и без претходне уплате износа предвиђеног на име државне и бановинске трошарине, казниће се троструким износом точаринске таксе узете за основ одмерене казнене таксе, као казну због неплаћања износа на име државне и бановинске трошарине.

Плаћене казне по овој напомени не дају кажњеноме право точења, док за то не добије потребну дозволу и док не плати точаринску таксу и износ предвиђен у овој тачци.

2) Напомена: Бакарске, шпедерајске и остале радње, које продају вино и ракију у оригинално затвореним флашама, имају да плаћају на име државне и бановинске трошарине и то:

а) у Београду, Загребу, Љубљани, Марибору, Новом Саду, Осеку, Сарајеву, Сплиту и Суботици по 6.000 динара годишње;

б) у местима преко 20.000 становника по 3.600 динара годишње;

в) у местима до 20.000 становника по 1.200 динара годишње.

Ови износи плаћају се тромесечно унапред код надлежне пореске управе, која издаје сваком таквом лицу доказ о плаћеном износу;

Ко отпочне продају вина и ракије без пријаве и уплате овога износа или не плати на време напред наведени износ, казниће се једноструким неплаћеним износом.

3) Напомена: Селаци и произвођачи, који продају вино и ракију сопственог производа и са сопственог земљишта у својим селима од 5 и више литара, а у градовима, варошима и варошицама као и трговиштима од 10 и више литара од једанпут, не сматрају се точиоцима на ситно и не плаћају трошарину ни таксу. Исти могу и на велико продавати изван свога места становања у количинама преко 50 литара, а ракију у количинама преко 25 литара од једанпут слободно од трошарине и трошаринске таксе.

4) Напомена: Почев од 1 јануара 1933 године општине ће моћи наплаћивати на име општинске трошарине на вино највише 50 динара за 100 литара, а на ракију највише 5 динара за сваки хектолитарски степен.

5) Напомена: Од овако наплаћених сума по одредбама ове тачке под II предаваће се надлежној Банској управи 50%, а остатак припада држави. На подручју града Београда дотичним општинама.

6) Напомена: Тачноцима пића на ситно и на велико, који разрезани износ по овој тачци не положе најмање за два двомесечја одузеће се право точења пића.

7) Напомена: Приватна трошаринска сместишта за вино или за ракију од 1 априла 1932 године укидају се. Сопственицима ових сместишта разрезаће се износ на име државне и бановинске трошарине по овоме пропису, а на основу точаринске таксе. Сопственик приватног сместишта, који нема точаринско право, дужан је одмах поднети молбу надлежној власти за издавање дозволе за точење пића, на основу које ће му се разрезати поред точаринске таксе, и одговарајући износ на име државне и бановинске трошарине.

Затечене залихе у сместишту неће се моћи отуђити док се не добије точаринско право.

8) Напомена: Плаћена државна трошарина по досадашњим прописима на вино и ракију затечени на залихи 1 априла 1933 године вратиће се по молби тачноца пића, који мора поднети до 1 маја 1932 године.

Исто тако вратиће се на затечене залихе вина и ракије и бановинска трошарина од стране бановинских управа по молби, која се мора поднети до истог рока.

Количине ракије испод 10 литара течности, и вина испод 25 литара неће се узимати у обзир код ових повраћаја.

9) Напомена: Почев од 1 априла 1932 године неће се наплаћивати државна и бановинска трошарина на вино и ракију, било да је роба на путу затечена, било да се тек отпрема купцу.

Истога дана Пореске управе извршиће задужење свих тачилаца пића на своме подручју износима по овој тачци за остала три тромесечја 1932 године, које задужење остаје на снази све док траје разрезана точаринска такса.

10) Напомена: Износи предвиђени на име државне и бановинске трошарине по овој тачци везани су за точаринску таксу и могу се снижавати и повишавати под истим условима као и точаринска такса.

11) Напомена: За све учињене трошаринске кривице са ракијом и вином, по којима није донета одлука, неће се ова ни доносити, а по којима је одлука донета, а није извршена неће се ова извршивати.

Код кријумчарских кривица учињених са вином и ракијом наплатиће се само редовна државна и бановинска трошарина.

12) Напомена: Потребна упутства за извршење ових одредаба прописаће Министар финансија правилником.

§ 3) место „2.600“ ставити „3.000“.

§ 4) први став § 4 мења се и гласи: „први и други став тачке 9 члана 72 Закона о државној трошарини мења се и гласи: „9) На шпиритус (алкохол) и све спиритуозне течности осим у тарифи нарочито споменутих, по хектолитарском степену 24 динара; а у трећем ставу испред тач. место „28“ ставити „24“.

У другом ставу § 4 после „3“ ставити „7, 8 и 10“.

Трећи став истог параграфа мења се и гласи: „4, 5 и 6 напомена, постају 3, 4 и 5“ напомена; 9 напомена постаје 6 напомена, а 11, 12 и 13 напомена постају 8, 9 и 10 напомена“.

10) Напомена у предлогу закона постаје 7 напомена, а 12 напомена предлога постаје 9 напомена, и у истој место „1 јула 1932 године“ ставити: „1 јануара 1933 године“.

13) Напомена предлога постаје 10 напомена и у њој у последњем ставу на крају прве реченице ставити: „у сагласности са Финансијским одбором Народне скупштине“.

14) Напомена предлога закона постаје 11 напомена и у њој после речи у другом ставу исте напомене на крају додати речи: „у споразуму са Финансијским одбором Народне скупштине“.

15) Напомена постаје 12 у њој на крају додати нову реченицу, која гласи: „Вишак производних трошкова, насталих у овом случају, распоредиће продајна централа на целокупну потрошњу шпирита у земљи“.

16) Напомена се брише.

У § 5 предлога закона у другом ставу после „3“ ставити „и 4“.

§ 6 предлога закона мења се и гласи: Тачка 11 члана 72 Закона о државној трошарини брише се“.

§ 7 место „72“ ставити „76“.

За известиоца изабран је г. Милан Степановић.

Финансијски одбор има част замолити Народну скупштину да изволи усвојити овај извештај.

Секретар
Д-р Анте Кунтарић, с. р.

Известилац:
Милан Р. Степановић, с. р.

Потпредседник
Финансијског одбора
Д-р Славко Шећеров, с. р.

Чланови:

Ст. К. Триковић с. р., Д-р Илија Шуменковић с. р., Н. П. Михаиловић с. р., Коста Алексић с. р., Милутин Станојевић с. р., Д-р Милорад Костић с. р., Ник. Јов. Т. Мисирлић с. р., Д-р Ф. Икић с. р., Јоца Селић с. р., Д-р Ђуро Шурмин с. р., Павло Матица с. р., Богољуб Кујунџић с. р., Ј. С. Томић с. р., М. Добровић с. р., Дим. Он. Поповић с. р., Д-р Светислав Поповић с. р., Ото Гавриловић с. р. и Јовро Петовар с. р.

Народној скупштини,

Београд

Част ми је предложити по Предлогу закона о изменама и допунама Закона о државној трошарини ово

ОДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ:

Од 1 априла 1932 године укида се на вино и ракију државна и бановинска трошарина а општинска може да износи по литри само 1 динар за ракију и 50 пара за вино. Сељаци могу своје вино и ракију на мало продавати у селу сваку количину, а у варошима преко 5 литара од једанпут, а на велико у читавој држави слободно сваку количину преко 25 литара вина и преко 10 литара ракије.

Точаринска такса се реформира од 1 априла 1932 године и праведно распоређује на све радње које точе вино и ракију у десет група, те почима са 400 динара и свршава са 60.000 динара, на темељу количине источеног пића у претходној години, а осигурава једнако оптерећење по литри, по свим групама.

Трошарна на шпирит одређује се државна са 15, бановинска са 5 и општинска са 5 динара по хектолитарском степену од 1 априла 1932 године.

Укидају се све бановинске таксе и прирези, разрезани по ранијим законима на директну родећу логу, на површине до 800 четв. хв. од 1 априла 1932 године.

Према томе предлажем и овај одвојени предлог, истог Закона који гласи:

§ 1

Трошарина државна и бановинска на вино и ракију укида се од 1 априла 1932 године.

§ 2

Сељаци и произвођачи који продају на ситно вино и ракију властитог производа и са властитог земљишта у својим селима сваку количину, а у градовима, варошима, варошицама и трговиштима од 5 и више литара од једанпут, не сматрају се тачноцима на мало и не плаћају никакову трошарину ни трошаринску таксу. Исти могу на читавом подручју Краљевине и на велико продавати своје вино у количини преко 25 литара и ракију своје у количини преко 10 литара, од једанпут, поспе слободно, наносе на једним и годишњим вапшарима.

§ 3

За радње, које се баве дочењем вина и ракије, одређује се трошаринска такса, на место досадање

трошаринске таксе, те се плаћа свака 2 месеца унапред, а рачуна се према у претходној години источеној количини тога пића, како следи:

До 10 хл. спада у 10 групу и плаћа год. Д.	400
" 25 " " " " " " " " " "	600
" 50 " " " " " " " " " "	1.200
" 100 " " " " " " " " " "	2.400
" 200 " " " " " " " " " "	5.000
" 300 " " " " " " " " " "	9.000
" 500 " " " " " " " " " "	14.000
" 1000 " " " " " " " " " "	32.000
" 2000 " " " " " " " " " "	36.000
преко 2000 хл " " " " " " " " " "	60.000

Ове таксе важе од 1 априла 1932 године. За трговачке радње и остале радње које продају исто пиће у оригиналним флашама плаћеју полугодишње унапред у варошима до 5000 становника Дин. 500, у варошима до 30.000 становника Дин. 1.000 а сви остали у већим местима Дин. 2.000 на име паушалне таксе.

§ 4

Трошарина на шпирит од 1 априла 1932 године одређује се за пољопривредне као и за индустријске фабрике шпирита по хектолитарском степену државна са 15, бановинска са 5 и општинска са 5 динара.

§ 5

Општинска трошарина на ракију одређује се са 1 динар по литру а на вино са 50 пара по литру највише.

§ 6

Од 1 априла 1932 године укидају се све бановинске таксе и прирези у колико су разрезани по ранијим законима на винограде засађене са директно родећом ловом, и то само на површини које нису веће од 800 четв. хв. у колико су власници њихови сељаци земљорадници. До сада разрезане, а неуплаћене те бановинске таксе и прирези расходују се са 1-IV-1932 године.

§ 7

Овај Закон ступа на снагу када се обнародује у „Службеним новинама“.

Известилац за овај законски предлог јесте Д-р Милан Метикош, народни посланик.

Београд, 29-III-1932 године.

Д-р Милан Метикош с. р.
народни посланик.

Народној скупштини,

Београд

Част ми је предложити по Предлогу закона о изменама и допунама Закона о државној трошарини ово

ОДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ:

Код § 2 оделење II има се додати нова напомена:

Тачноци алкохолних пића у купалиштима и

летовалиштима, која раде само у једној било летњој било зимској сезони само половицу трошаринске таксе на име државне и бановинске трошарине на вино и ракију.

Министар финансија одредиће у споразуму са Министром трговине и индустрије, која се куна-

лишта и летовалишта имаду сматрати сезонским, те ће то утврдити посебним правилником, којим ће се такође утврдити почетак и свршетак летње и зимске сезоне.

У овако правилником утврђеним купалиштима и летовалиштима одредиће редовним путем првостепена финансијска власт, који точноци алкохолних пића раде само у једној било летњој било зимској сезони.

Као сезонски посао сматрати ће се само она радња, која је највише 6 месеци отворена. Точноци алкохолних пића дужан је правовремено пријавити затварање и отварање радње, јер ће у противном случају платити целу таксу на име државне и бановинске трошарине.

Напомена: У тарифном броју 62 таксене тарифе имаду се брисати речи у тач. а) „и у свима купалишним местима“.

Извештај за ово одвојено мишљење је Д-р Анте Кунтарић, народни посланик.

Београд, 31 марта 1932 год.

Д-р Анте Кунтарић с. р.
народни посланик

Претседник Д-р Коста Кумануди: Има реч г. Милан Метикош да прочита своје одвојено мишљење.

Д-р Милан Метикош: Господо народни посланици, пред нама је један од тако важних закона, да се не треба чудити, што смо ми у Финансијском одбору тражили од вас продужење рока, да би се овај Закон што темељитије проучио и претресао. Након тога темељног расправљања и проучавања, ја сам ипак морао да одвојим своје мишљење из више разлога. Тежња овог Пројекта закона је да се растерети она наша класа народна која најтеже осећа ову привредну кризу, а то је сељак продуцент. Ми смо имали у виду, да се на сваки начин мора учинити све што може да послужи томе растерећењу, које се у нашим вођарским и виноградарским крајевима данас највише осећа као једна тешка мора, а то је трошарина на вино и ракију.

Та трошарина је кроз ових неколико година толико узнемирења донела у народне редове да се сматрала као хитна потреба да се то питање што пре и што боље ликвидира. Захтев је стављен, да се сељак произвођач потпуно ослободи сваког плаћања трошарине или било каквог другог сурогата и на место трошарине, ставља се овај предлог о трошаринској такси.

Ја сам одвојио своје мишљење из ових разлога. Што предлог већине Финансијског одбора није конзеквентно то растерећивање провео у свом предлогу. На име, предлаже се да сељак може своје производе да продаје на мало, код куће преко пет литара, а у вароши преко десет литара, дочим на велико сме да продаје само преко педесет литара вина и 25 литара ракије. Ја сам у предлогу мањине боље предвидео, а ја жалим, што и он није штампао и што му није дат публицитет онај, који је потребан, на њу зато бити слободан да вам га прочитам, како сам га ја стилизовао. Параграф 2 гласи:

„Сељаци и произвођачи који продају на ситно вино и ракију властитог производа и са властитог земљишта у својим селима сваку количину, а у

градовима, варошима, варошицама и трговиштима од 5 и више литара од једанпут, не сматрају се точноцима на мало и не плаћају никакву трошарину ни трошаринску таксу. Исти могу на читавом подручју Краљевине и на велико продавати своје вино у количини преко 25 литара и ракију у количини преко 10 литара, од једанпут, посве слободно, напосе на тједним и годишњим вашарима“.

Ја сам у овом предлогу ставио ову мотивацију, да се остави потпуна слобода сељаку у продаји вина и ракије, као што може и свако други производ слободно да продаје, било сена, било дрва, било жита, тако исто да може и своју ракију слободно да продаје. (Одобравање.)

Ми, господо, морамо да водимо рачуна, да има извесних крајева код нас у држави, где има ракије и вина, али где нема жита. Мени је Министар г. Матица казао, да су његови сељаци који имају вина отишли у други срез да узму у размену жито за вино, али нису смели, јер су постојали врло строги прописи који су то забрањивали. Несме онај Загорац ни да помисли да однесе своје вино у друго неко село, да узме за њега жито. Зато сам ја ставио да може сељак све своје производе да продаје односно да с њима реализује оне производе који њему требају. (Пљескање.)

Господо, друга једна ствар, односно једна принципилна разлика између мога предлога закона и предлога већине Финансијског одбора у овоме је. Пошто предвиђамо слободан промет са ракијом и вином за сељаке, не смемо заборавити да има и посредника, а то су радње, које се баве точарином пића, а с обзиром на ову слободну трговину вина и ракије онашће знатно и њихов капацитет, јер се предвиђа по овом предлогу, да сељак може своје вино и ракију не само да прода код куће, него може да продаје и на пијацама, он може да однесе и кући своје купцу. Колима или железницом он може са једног краја државе на други да носи своје производе.

Точаринске таксе нису до сада биле разрешене праведно. У Загребу на пример, у вароши од 200 хиљада душа гостионичари и ресторатери који точе можда 3 хиљаде хектолитара годишње плаћали су точаринску таксу до сада 3.000 дин. У моме малом месту, у варошици Глини од 2.000 душа има гостионичара прве групе који одговарју оним у Загребу и који имају промета максимално можда 50—60 хектолитара, ти имају да плаћају точаринску таксу у половини оне од Загреба, т. ј. 1.500 дин. Сада према овом предлогу, који је већина предложила, долазимо до тога да се по тим групама такса повећава и то до десетоструко. Сад, господо, да се нађе праведног излаза, ја сам се потрудио и израчунао сам једну праведну скалу, како да се точаринска такса реформише и то тако, да буде и код онога, који точи мало и код онога који точи много, једнако оптерећење по литру источеног пића, а чија је база узета на основу онога стања које је, господо, било прошле године, за које је утврђено, да је стварно источено, и то тако, да буду таксе праведно разрешене и да се добију они приходи, који су разрешени и за које се предвиђа да ће фактички доћи у државну касу. Ја сам, господо, поделно те таксе у 10 група, тако, да онај који точи до 10 хектолитара спада у 10-у групу и да плаћа 400 динара у име свих тих такса, а онај који точи

до 120 хектолитара да плаћа 2.400 динара. Преко 10 хектолитара мало ко точи данас, а још мање ће точити када се зна да ће сељак произвођач моћи своје пиће свуда и слободно да прода. Са обзиром на ту скалу предвиђено је да би оптерећење било максимум 40 пара по литру, а пошто ми у земљи имамо око 30 хиљада точионица, које се баве точењем пића, ефекат би био опет исти, који је потребан за наше државне приходе. Постоји једна друга ствар. У Београду имамо много бакала и то, чини ми се, око 2.000, које на периферији, које у центру, и према предлогу већине Финансијског одбора предвиђа се паушална такса за све те бакале подједнако, и то у висини 6.000 динара. Кад се уважи да ти бакали и ти трговци по литри могу да имају зараде од пола до једног динара, а да точиоци у гостионицама имају далеко већу зараду и далеко већи промет, то је безусловно потребно и праведно да се за бакалске радње предвиди једна скала између 500 и 2.000 дин.

Господо, читав сељачки свет треба ослободити од неправедних приреза и такса на вино и на винограде. То је основна тежња свих нас и ми смо настојали да ту тежњу нагласимо. Од 180 хиљада хектара под виноградима у нашој земљи, има око 60 хиљада хектара, који се налазе под лозом, која се зове директно родећа лоза или хибриди, (арцан) а на неким местима зове се директор. Господо, то је једна трећина наше винске производње. По последњем Закону на вино, ти виноградни су оптерећени једном знатном таксом. Произвођачи по Закону о вину су оптерећени силним таксама у корист бановина. Ми овим Законом хоћемо и идемо за тим да растеретимо сељака, јер иначе, ако то не учинимо, неправда ће бити учињена једној трећини виноградара, који подижу директно родећу лозу. Ја сам у томе погледу ставио овај предлог за Закон:

„Од првога априла 1932 године укидају се све бановинске таксе и прирези у колико су разрезани по ранијем Закону на винограде засађене директно родећом лозом и то само на површине које нису веће од $\frac{1}{2}$ јутра — 800 хвати и у колико су власници сељаци — земљорадници.

До сада разрезана а не уплаћена бановинска такса и прирез опраштају се са првим априлом 1932 године“.

Господо, ја сам ставио ово ограничење у Закону за то, што има извесних спекуланата који су по 20—50 хектара засадили директно родећом лозом и из ње праве извесне мешавине на штету племените врсте наше лозе. Кад сам био на једном збору у Беловару, ја сам са својим друговима говорио о овим тешикоћама, које тиште наш народ, а народ тражи, да се донесе решење о питању хибрида. Господо, тврди се, да је то једно опасно пиће и ја сам абилна видео један читав крај да је засађен само тим хибридима и то баш оиде, где имамо једну пољопривредну школу, која постоји преко 40 година, баш ту има 99% ове лозе, све сам хибрид. То је, господо, негација и привреднога плана и негација познавања прилика у народу. Кад тако стоји ствар, у ономе напредном крају, који је богат сточарством и који иначе напредује у свему, онда сматрам за потребно да се упитам чему служе све те привредне школе и силна предавања и анализе, које су стручњаци доносили, кад имамо толико предела засађених хибридима. Имајте, господо,

на уму, да ће у Савској бановини бити најмање око 20 хиљада хектара под хибридима. И кад се уважи све то и кад се узме у обзир, да су ти људи продавали вино и међусобно трампили пшеницу, коју су добили за то вино, а осим тога су они подмиривали своје потребе код куће, онда, господо, није потребно, нити право, да тај терет на народу остане даље, и сасвим је консеквентно, да се ова трошарина и такса, која пада на терет народу укине. (Пљескање).

Господо, да се ово питање трошарине праведно реши, не смемо дозволити, да буду тешка оптерећења на вино и на ракију у општинама. Има општина, које не знају ни за какву трошарину, али је таквих општина врло мало и за то сам ја ставио у законски предлог, да општинска трошарина на ракију може да буде највећа 1 динар по једноме литру, а за вино највише 0,50 динара по литру. На тај начин ће посредници којих има око 300.000 с те стране бити мало заштићени, а с друге стране ће се заштитити и сами потрошачи, јер тежња наша треба да буде управљена у томе циљу, да се наша потрошачка снага подигне. Кад се уважи, господо, моменат, да укидање трошарине има за циљ повећање потрошње, и када се на тај начин жели решити винска криза, онда треба споменути још једну ствар која је од велике важности, а та се састоји у овоме: Ми у нашој земљи трошимо најмање 2000 вагона т. зв. сирћетне, оцатне киселине. Та оцатна киселина не приређује се из нашега вина, које годишње производимо око 4,500.000 хектолитара и од чега попијемо и продамо скупа највише 3,000.000 хектолитара. Тако да нама остаје један и по милион хектолитара неутрошен, а ми имамо у земљи фабрике сирћетне киселине које производе киселину из разних дестилација, а вино остаје неискоришћено. Кад би се у томе правцу реформа предвидела, а она је потребна, онда би се имао један и по милион хектолитара вина, који би се могао утрошити на прераду ове сирћетне киселине, и ми бисмо на место те оцетне киселине која је потпуно нездрава, дошли у прилику, да би се овај вишак потрошио и наши произвођачи дошли би до извесног рентабилитета, а ми би дошли до пунијег здравља, а овако се на сваком кораку том оцатном киселином само трујемо.

Да кажем, господо, пар речи и о питању трошарине на шпиритус. Ми, господо, имамо у нашој земљи око 46 фабрика, пољопривредних фабрика шпирита, и имамо око 12 индустријских фабрика шпирита. Оне производе годишње око 130.000 хектолитара шпирита. Тај шпирит контингентан је на производњу између пољопривредних и индустријских фабрика тако, да на пољопривредне долази 30%, а на индустријске 70%. Обзиром на то, што ми имамо много сировина, које треба да се утроше у тим фабрикама, обзиром на велику беспослицу, коју имамо код куће и обзиром на то што би високим трошаринским ставовима могли ову индустрију да онемогућимо или да је упутимо правцем, који ће ићи на штету наше земље, ја сам предвидео овакву грунацију те трошарине: да се трошарина на шпиритус од 1 априла 1932 године одређује за пољопривредне, као и за индустријске фабрике шпиритуса по хектолитарском ступњу тако, да државна износи 15, бановинска 5 и општинска 5 динара; то значи по вагону 250.000 динара, а пошто ми производимо око 1000 вагона годишње, то је знатна

цифра, која би ушла у државну касу, ако је оптерећење, као што је предвиђено, по владиноме предлогу, да те пољопривредне фабрике плаћају 14, а индустријске 18, што је неправедно, јер немамо никаквога разлога за ову диференцију у овој трошаринској стопи, а исто тако сматрам да је неправедна и она сразмера, коју је усвојила већина Финансијског одбора, кад је узела и за пољопривредне и индустријске фабрике шпиритуса трошарину са 24, а бановинску и општинску са 10, што би значило 34, и место 250.00 што ја предвиђам, добила би се 340.000 динара. И ја се питам у данашње тешко време, да ли нећемо упропастити ову производњу.

Ја бих казао пар речи по овоме питању. Ми мамо једно лоше искуство које смо видели код Привилегованог акционарског друштва за извоз житарица. То исто друштво имало је извоз нашега вина. Кад се зна да у овоме друштву стоје у главном житарски трговци, и кад се зна да имају да воде винску трговину и то у данашњој тешкој винској кризи, онда није чудо, што су ува сву премију, коју је држава жртвовала са 12 милиона динара, једва получили извоз од 170.000 хектолитара вина. Ја држим да би требало да се та винска трговина реорганизује и да се препусти виноградским крајевима и задругама, и то на бази приватне иницијативе, а све у корист земље и произвођача. (Пљескање).

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Има реч г. д-р Анте Кунтарић да изложи своје одвојено мишљење.

Д-р Анте Кунтарић: Господо народни посланици, ја сам као члан Финансијског одбора такође одвојено своје мишљење обзиром на Предлог закона о државној трошарини. То одвојено мишљење заузео сам стога, што држим да је овај Закон пуно контрадикција и да неће удовољити народним потребама.

Кад већ говоримо о трошарини, онда знамо да је то порез на потрошњу предмета. Тај порез и по теорији и по пракси безувјетно је један од најнеправеднијих пореза. Најнеправеднији је зато, јер он оптерећује свакога консумента и то сразмерно много више онога који је сиромашан, који нема много доходака тако да у великом броју случајева опорезује и онај животни минимум. То је, дакле, регресивна пореза, премда ми по целој нашој финансијској пракси и по пореском систему уводимо прогресивне порезе. Но фискални интереси изгледа да захтевају да ову трошарину ма у ком облику задржимо. И кад ми станемо на то становиште да трошарину морамо да задржимо ради фискалних разлога, онда држим да морамо наћи један начин који ће бити за народ најповољнији и најмање тегобан. Било је говора о томе да ли та трошарина треба да оптерети продуцента или консумента. Ми смо се сви сложили у томе да не можемо оптеретити продуцента и то из тога разлога што је наша земља претежно виноградна, што имамо и вино и ракију у изобиљу тако да сељак продуцент не може овај порез да превали на самога потрошача. С друге стране ми смо рачунали и с тим да извршавањем односно убирањем трошарине од консумента задаје много тегоба и у много случајева да је спојена са шиканама, па смо стога одлучили да ову порезу превалимо на посредника, на гостионичара, који је најближи консументу, јер је он најпре у стању да је превали на самога консумента. Кад је при-

хваћено ово начело да трошарину сноси гостионичар, онда треба да се води рачуна о томе да то оптерећење буде праведно. По Предлогу законском о државној трошарини узет је за основну базу тарифни број 62 тако да би се она паушална трошаринска такса имала помножити са становитим коефицијентом и онда би гостионичар према тој такси плаћао трошарину државну и бановинску на вино и ракију. Ја држим, господо посланици, да је ово начело потпуно погрешно. А погрешно је зато, јер ова паушална такса не може да служи као критеријум укупне потрошње вина и ракије код гостионичара, јер је ова такса утврђена по другим критеријумима и другим мерилима. Она се утврђује према величини локала, према броју столова, према промету дотичне радње, према луксузном уређају просторија, али овде би био меродаван укупан промет вина и ракије који подлежи трошарини.

И онда, господо народни посланици, кад имамо једну криву базу сасвим је јасно да, израчунавајући ту квоту, доћиће и до сасвим погрешног резултата. Ја мислим да, иако је овај Законски предлог доста ублажио те терете, да ти терети можда нису сувише велики, ипак држим да то оптерећење гостионичара неће бити праведно. (Одобравање). Но ја сам нарочито дао одвојено мишљење с тога разлога, што сам навео да ће тиме бити погођена цела наша хотелска индустрија, да ће нарочито бити погођен наш туризам. Ми, господо, имамо и летовалишта на Јадранском мору, а и по горским крајевима. И у тим летовалиштима рад у главном по хотелима и гостионицама траје само два три месеца, а у изванредним случајевима једва шест месеци. Господо, ако једна радиња ради шест месеци, а по досадашњем Закону о таксама купалишта и летовалишта уврћена у први разред као највећи градови Београд и Загреб и други, онда мислим, да се не могу упоредити најмања купалишта, као на пример Селце, које има неколико стотина душа, и да оно не може да плаћа највећу таксу, као што то плаћају наши највећи градови. (Одобравање).

Ја сам, господо, тај законски предлог ставио у Финансијском одбору, али он није примљен, нити је умножен да се господо народни посланици с њим упознају. Мало пре сам споменуо да су купалишна места постављена у први разред, т. ј. плаћају највећу таксу. Ја сам овим законским предлогом предложио, да купалишна места која раде само једну сезону, плаћају само половину таксе, јер то захтева праведност. (Пљескање). Не може се тражити од једног гостионичара, који ради само пола године да плати годишњу таксу као гостионичар који ради целу годину. С друге стране у овим купалиштима и лечилиштима има гостиона које раде у току целе године. Ја сам за њих предвидео, да ће то утврдити првостепенне финансијске власти, и ако раде целу годину, јасно је да плаћају целу годишњу таксу.

С тога, господо народни посланици, ја се писам мога сложити са мишљењем већине Финансијског одбора.

Конечно, имаде још неколико ствари на које би био слободан да се осврнем. У првом реду је питање општинске трошарине. Ми смо сви стали на становиште да општинска трошарина мора бити чим мања и чим подносиљивија. Међутим, у неким крајевима наше државе, питање општинске тро-

шарине није онако одиозно као у другим крајевима наше земље. И није ва то потребно да ми оне крајеве наше земље, где трошарина није одиозна, сувише скучавамо у њиховим приходима. Јер код нас, на пример, многе општине управо живе од трошарине и народ се већ навикао на општинску трошарину. С једне стране општина је дужна да се брине за приходе и ако их нема од трошарине, она ће их наћи из других облика. И предлогом овога закона о државној трошарини предвиђено да општинска трошарина може износити на 100 литара вина највише 50 динара.

Господо, наше општине су самоуправна тела и као самоуправна тела оне саме у главном кроје и своју судбину, а осим тога оне су подвргнуте и контроли виших управних власти, то јест контроли Среског начелства и Банске управе, а коначно гледе свога буџета и контроли Министарства финансија. Због тога многим општинама, које управо живе од општинске трошарине, ми би морали овим законским предлогом да дадемо могућности да Закон буде мало више еластичан и место 50 динара могло би се ставити да такве општине могу и до 100 динара повисити ту трошарину на 100 литара, јер ако сам општински одбор, који ужива поверење народа, тако сам закључи, значи да је то и оправдано.

Ја би се, господо народни посланици још осврнуо на једну ствар, коју држим да је такође вредно споменути. Пригодом претреса буџета, Финансијски одбор у свом извештају Народној скупштини приказао је да стоји на становишту, да су картели штетни по нашу целу привреду и за напредак наше целокупне привреде. (Гласови: Тако је). Они су штетни зато, јер они држе цене високим, је). Они су сувише велику зараду и у оним случајевима где то не би било потребно. Ја би само нагласио једну ствар. По овоме законском предлогу о трошарини предвиђено је мешање шпирита са бензином. У истини са становишта националне економије једно становиште потпуно оправдано, оправдано зато, јер ми бензин увозимо из вана и плаћамо нашим златом, а шпирит можемо да производимо код куће, било пољопривредном, било индустријском производњом. Дакле, у том случају наш национални иметак остаје код куће. Кад смо прихватили то мешање шпирита са бензином прошла је у предложеном Закону једна ставка, по којој шпиритус произведен код куће потпада под трошарину предвиђену и за бензин. Ако ми уважимо да трошкови производње бензина, пошто га сама природа даје, ни из далека нису толико велики као трошкови производње шпирита, онда је јасно да шпиритус не може конкурисати бензину, ако да једнаку трошарину, јер се трошкови производње бензина крећу свега око једног динара, а код шпиритуса су 4 пута већи.

Према томе управо овај предлог закона прикривено покрива картел бензина и зато држим да он иде на штету наше индустрије шпирита.

Исто тако, господо народни посланици, ја сам предлагао у Финансијском одбору гледе пољопривредних и индустријских фабрика, јер је то наша домаћа индустрија, да треба потпомоћи и једне и друге. Финансијски одбор је прихватио начело да трошарина и на једну и на другу производњу буде једнака, и кад је то начело прихваћено држим

да би и права и у једним и у другим фабрикама требала да буду једнака, јер и наше Министарство пољопривреде има своје становиште другачије према индустријским фабрикама жесте односно према пецарама пољопривредним.

С тога, ако се ти терети гледе саме трошарине изједначе, мислим да је потребно да се и права изједначе. Пољопривредне фабрике имају становиште утицај и на наше народно господарство. Оне се обавезују позитивним Законом на исхрану блага и мелиорацију тла. И у томе погледу ја мислим да би требало да пођемо стопама и Чешке и Немачке које воде дугогодишњу привредну политику гледе производње шпиритуса.

Ја бих још упозорио на два картела, то је картел квасца и картел сирћетне киселине. Што се тиче картела квасца, Финансијски одбор ће укинуо досадашњи Закон да се у држави не могу подизати више нове фабрике квасца и подигао трошарину од 4 на 8 динара. То начело је сасвим исправно, али држим да неће народној привреди донети какве користи. Неће зато, јер данас подизање нових фабрика готово је немогуће. С друге стране, постоји данас одредба да квасац који се донаша из иностранства мора бити претходно у државном хемијском заводу прегледан. Кад знамо да се квасац квари у року од 48 сати, онда је јасно да је том одредбом потпуно немогућа конкуренција квасца. А кад се коначно уважи то, уз коју цену се код нас продаје квасац и шта стају трошкови око његове производње и колика је трошарина, онда морамо доћи до уверења, да је у томе случају јасно погодновање картела квасца.

Коначно бих споменуо гледе картела оцатне киселине. Ми имамо у земљи две фабрике оцатне киселине, које производе стотину хиљада килограма оцатне киселине. Та оцатна киселина по досадашњем Закону потпада под трошарину од 4 динара. Држим да је то сасма мало. Оцатна киселина је заштићена царином са 22 динара по једном килограму, значи да је тим потпуно онемогућена конкуренција оцатне киселине из вана. Сем тога трошкови производње оцатне киселине сразмерно су мали. Ти трошкови износе 8 динара, а са нузгредним трошковима 16 динара, док се оцатна киселина у слободној трговини продаје по 40 и више динара. Значи да картел оцатне киселине заради 24 динара по једном килограму. Ако даље знамо да се та оцатна киселина даде произвести из нашег домаћег вина и за овај контингент оцатне киселине који се у земљи производи, да се треба око двеста хектолитара вина, ако би смо тим путем пошли, јасно је да би и наша винска криза попустила. С друге стране јасно је да и ово вино које се извози ван, да би смо ту добили и уштедели премију по 4 динара од литра и на тај начин уштедели 16 милиона динара. Ја с тога, господо народни посланици, видим да су законским предлогом како је предложен Народној скупштини, сувише погодовани картели и да нису уважени ови приговори које сам мало пре навео за наша купалишна места. С тога сам био слободан да поднесем свој предлог о одвојеном мишљењу.

Поштрејседник Д-р Ђоста Поповић: Има реч известилац већине г. Степановић.

Известилац већине: Милан Степановић: Господо Др. Метикош и Д-р Кунтарић одвојили су своје миш-

љење од већине Финансијског одбора специјално по двама питањима, док међутим они су овде развили идеју и говорили о стварима које су делом усвојене, а делом нису о њима ни говорили у Финансијском одбору, те према томе, ја мислим да не одговарам на све оно што су они овде изнели, него ћу проговорити о оним стварним предлозима Д-р Метикоша због чега је он и одвојио своје засебно мишљење. Приликом дискусије у Финансијском одбору г. Метикош је стао на гледиште да се растерећење неће извршити консеквентно, и да није правилна она скала коју је усвојила већина Финансијског одбора и поднео је своју одвојену скалу која базира на стварном потрошеном пићу. Ако би се усвојило гледиште г. Метикоша, онда мора неко да контролише стварну потрошњу пића, а то су опет финанси, а тенденција Финансијског одбора и његове већине била је, да се како произвођач, тако и продавци вина и ракије потпуно дебарасирају финансијске контроле (Буран аплауз).

Исто тако, што се тиче оне замерке г. Д-р Метикоша, што смо у већини Финансијског одбора метнули веће таксе за шпиритус него што су биле, ми смо то учинили из жеље да шпиритус служи својим наменама и да спречимо фабрикацију вина и ракије. Ви знате врло добро да многи фабриканти праве неку цибру од труле репе и трулог кромпира и додају јој алкохола и продају то као ракију, а да исто тако неки фабриканти неким хибридикама додају алкохол и праве вино, а наш предлог ишао је на то, да повећање стопе трошаринске на шпиритус спречимо фабрикацију вина и ракије и дамо могућности оним крајевима који данас пију шпиртуљу, а то је у пет шестина наше отаџбине, нију чисту и природну шљивовицу и вино.

Што се тиче замерке г. Д-р Кунтарића о купалиштима, ја мислим да је она неумесна прова што они у купалиштима из здравствених разлога не треба да пију вино и ракију; и друго што је у изменама Закона о таксама који је ту скоро прошао кроз Финансијски одбор и Народну скупштину унето овлашћење г. Министру финансија, да г. Министар финансија сва та купалишта разврста по категоријама и групама по Закону о таксама. Толико сам имао да кажем.

Поштрејсесвик Д-р Коста Поповић: Има реч г. Гајшек.

Карло Гајшек: Господо народни посланици, један корак у програму Краљевске владе за ублажење кризе наше привреде јесте и Закон о изменама и допунама Закона о државној трошарини. Већ и начин сам како је до коначне редакције тога пројекта у Финансијском одбору дошло, показао нам је о каквом крупном питању се овде ради. Не би било добро, да се на овом питању није толико дебатирало. Досадањи начин убирања и наплаћивања трошарине није се могао држати по ради сувише високе трошарине с обзиром на пад цена вина и ракији. А осим тога тај начин био је тако компликован и скуп, да држави није доносио сразмерног финансијског ефекта према издатим трошковима. Ради ригорозног поступка финансијских органа изазвао је код виноградара као и продаваоца велико негодовање.

Како је важно питање уређења трошарине види се из тога, што у нашој земљи живи око 1 милион људи од виноградарства.

Тако је питање трошарине постало не само питање прихода државног фискаса него и питање социјалног проблема великог дела нашег народа.

Много се приговара виноградарству ради све већег ширења винске лозе, па се саветује да се виноградима промене у воћњацима, али ова ствар није тако лака како то изгледа на први поглед. Док се воћњак подигне и даје прихода, то траје 8—10 година а од чега да живи народ за читаво то време.

Нови законски предлог постављен је на сасвим нову базу те дели точиоце вина и ракије на 9 категорија према броју становништва, те сваку категорију на 4 групе према величини радње и промета. Том детаљном поделом заштити се најмањи продаваоц, јер стара трошарина иде од 30 хиљада динара годишње па до 800 динара.

Наплаћивање врши се код пореске власти у двомесечним оброцима унапред. То ради лошег економског стања наших точиоца требало би да се убира трошарина у једном месечном оброку унапред. Тиме не би била државној каси нанета никаква штета, а ипак би се помогло точиоцима.

Важна је одредба закона по којој су сељаци и произвођачи који продају вино и ракију властитог производа и са сопственога земљишта у својим селима, овлашћени, да продају без трошарине 5 и више литара. Изван места становања 50 литара вина и 25 литара ракије. У прво време док се залихе пића од продуцента не смањују у ствари ће се конкуренција точиоцима, особито у овим крајевима близу градова, што ће дакако повисити конзум новисити конзум вина и ракије код продуцента, те смањити конзум пића у гостионама. Али ово је само привременог значаја док се залихе код продуцента не смањују, па ће се тако постепено регулисати ово стање без штете за точиоца. Ми знамо, да треба уважити гостионичаре и хотелијере не само као порезнике него и као факторе у туристичком промету, јер без добрих хотела и гостиона нема туристичког промета који доноси држави око 900 милиона динара годишњег прихода.

Са питањем трошарине стоји у уској вези и питање финансирања самоуправних јединица. У Државској бановини је трошарина износила 35% целокупне буџетске суме, која износи 37 милиона динара. А још више је питање трошарине важно за наше општине. Према пројекту моћи ће општине убирати трошарину по већ уређеној висини до 1-1-1933 године што је особито важно ради тога, јер су већином општински буџети већ одобрени и ако би се сада то променило, дошле би општине у тежак положај тражења извора за покриће својих издатака. После овог рока моћи ће општине наплаћивати на 100 литара вина само 50 динара а на 100 литара ракије 5 динара трошарине.

Како су приходи општина из дана у дан све мањи, а држава налаже њима са разним законима све веће терете, то ће бити потребно, да се у најкраће време одузме општинама нарочити терети у првој врти оних, који су донесени Законом о народним школама по којем су општине дужне да плате станарину и огрев учитељима, те хонорар вероучитељима. Тако плаћају наше општине годишње за станове учитељима 4,349.000 динара а за огрев 2,200.000 динара, те за награде вероучитељима 3,295.000 динара. Што износи укупно 9,844.680 динара. А са природним становима укупно

18 милиона динара годишње. Сем тога имаду општине да се старају за градње школа и издржавање зграда Среских начелстава, те да држе разне службенике. Ако се наведени терети општинама не одузму до 1-1-1933 године, општине неће моћи више да врше свој задатак као главни фактор државне потпоре.

Рачунати се мора и тиме, да су приходи општина, који долазе од приреза на директне порезе, ради снижавања пали, а мора бити нека граница до које могу општине да опорезују становништво прирезима на директне порезе. Статистички подаци Министарства Финансија показују пораст самоуправних издатака, што се може тумачити тиме, да је тај пораст настао ради преваљивања посла на самоуправне, особито на општине.

Предлажем услед тога, да се промени Закон о народним школама и о унутарњој управи у том смислу, да се скину општинама терети који су њима наложени овим законима.

Па како је овај Закон један компромис, који има у виду интерес сељака, виноградаря па и гостионичара, то предлажем да Народна скупштина прими предлог већине Финансијског одбора. (Пљескање).

Пойпјрејсдник Д-р Коста Поповић: Реч има народни посланик г. Милутин Станојевић.

Милутин Станојевић: Господо, и код нас и код надлежних није пречишћено јасно, шта се жели са овим Законом?! Да ли се тражи приход за државу, или сузбијање алкохола. Ако се тражи приход за државу са овако великим таксама, како су пре установљене, они, који су оптерећени, биће доведени у немогућност, да буду посредници и да продају. Ако се је хтело, да се, на тај начин, смањује број посредника и да се алкохол угушује, онда је зато имало краће средство: могли су лепо да учине по примеру, како је бугарски владар Крум наредио у своје време, да се исеку сви виноградни у његовој држави. Ја лично спадам у категорију оних, који су против алкохола, али ми је положај доделио ту тешку улогу, да морам говорити у прилог алкохола, разуме се зато, што су постоји фискални државни интерес.

Господо, оволика количина алкохола, коју имамо у држави, (имамо 180.000 ха под лозом), то је без мало национална катастрофа, и, што је најинтересантније, вино има још увек велики број присталица. То ћете наћи свуда. Нико се неће старати о пасуљу, о конопљу, који дају много већи приход, колико о вино. Оно има своје протежуре одавно, откако је постало. (Пљесак). Ако узмете вишње крајеве, где се вино у изобиљу обрађује, моћићете тамо наћи, да човек није зрео ни у предстој години, има изузетака, само зато, што је дејство алкохола утицало толико, да видите једног савршеног развијеног човека, али је у добу детињства. То је утицај алкохола. Ја ћу вам дати неколико примера. Господо, у нашем крају, у Крајини, где се производи много вина, прва је република поникла у селу Рајцу још осамдесет година, где је било најбоље вино. Они су лепо засели у судници, довели по једну буклију вина, напили се добро, па онда почели да уређују државу и прогласе републику која је трајала колико и дејство алкохола. То исто село, шта је и даље радило? После рата одржали су седницу, немају механе нити им је потребна, и кад су се лепо напили, довели су од

луку, да се начелнику среском напише акт, да моле власт, да не долази у њихово село, а све што треба, они ће властима дати. Видите, господо, како се све то ствара и какве се све идеје стварају код људи, где је велика употреба алкохола. Па чак ако се вратимо у историју видећемо, да и битка на Марици не би била изгубљена, да није било велике количине вина.

Ето, видите, господо, колико је то врло опасно за наш народ, ако ми и даље будемо помагали производњу алкохола. Ко је крив за толику количину алкохола, која се у нашој држави производи? Крива је држава, јер она има око 300 државних расадника, које бановинских, које приватних, који негују лозу, јер сваке године даје по неколико милиона каламљене лозе, а разуме се на страну ову ситуацију, да имамо без мало више од 30.000 вагона вина у нашој држави. У Француској да би спречили производњу вина, они су одредили 5000 франака по ха за сваки виноград, који се буде сада подизао. Код нас се иде још даље. Ми, који смо далеко мањи, имамо на стотине економа, који ће се старати да усавршавају алкохол. Видите једну аномалију: док се Министар народног здравља труди да сузбијање алкохола штампањем и растурањем разних слика по целој држави, докле видите Министра пољопривреде, који форсира подизање алкохола и даје награду онима, који произведу најбољи алкохол. (Пљескање.)

Овај Закон који смо ми решавали, рађен је толико експресно, да и ја као члан Финансијског одбора, изјављујем да за ово време од 20 година како радим у скупштини, никад нисам био у горем положају, него кад смо решавали овај Закон, јер смо га радили на брзу руку. Треба, господо, да искључујемо хитност решавања и она треба да дође само у оним тренуцима, кад се решава какав судбоносан и крупан догађај. (Живо одобравање.)

Да ми један Закон, под чијим смо режимом провели три године, мењамо и оглашујемо његово решавање хитним, па да га за 24 сата решимо, то је, господо, немогуће. Ми смо у Финансијском одбору радили и до 12 сати ноћу, и зато, ја признајем, да он није добар. Ја знам да је Влади потребан овај Закон, да га реши до првог априла, јер она везује његово решење са тим датумом, али ја мислим, да ми због те хитности, не треба да бацимо хилjade посредника на улицу и да их доведемо у један тежак положај са њиховим фамилијама. Зар ви хоћете, господо, да ми у овако тешкој ситуацији стварамо још нове пролетере, или је наша дужност, да свакоме омогућимо, да може бар како тако да живи до бољих прилика, кад будемо у стању полако и размисљено да решавемо ове законе. (Глас из скупштине: „Није право да ми земљорадници који смо у већини због тога страдамо!). Нисам вас добро разумео г. посланиче. (Мали жагор! Потпретседник звони и умирује упадача!). Истина је, г. колега, да који год ради и од тога рада живи, да треба и да плаћа, али ипак треба да буде прописа како и колико да плаћа. Овде се често види у Скупштини расположење код појединих закона, да треба да се прими онако, како је изашао из одбора. То је међутим капитална грешка. Грешка је у томе, што овај Закон баш у Одбору није израђен онако, како је требао да буде израђен. Ја ћу вам за то навести пример. Свима вама је познато да ужичке произ-

воде данас продају највише бифеције, које, све скупа кад узмете, немају 1,000.000 динара капитала. Међутим, по овим одредбама, сваки од њих треба да плати само на име ове трошарине 33.000 динара годишње, а где им је пореза и где су остали издаци? По души, господо, признајте и сами, је ли право да ми неколико хиљада породица растерамо и бацимо на улицу? Ви морате сви признати, да ни један од тих бифеција не може да плати толику таксу од 33.000 динара годишње, јер кад узмете свакога од њих понаособ, и видите шта он има у радњи, па му узмете у пописе и вино, и ракију, и бурад, и све што има, то све не вреди само колико он има да плати за ту таксу. Као што видите, то је једна велика грешка у овоме пројекту Закона, и зато је моје мишљење, да сви закони треба да буду пажљиво израђени, а не да их решавамо на брзу руку, па после да се стидимо од свога дела, које смо свршили. Кад би тако радили, господо, и кад би оптеретили ове бифеције који продају ужичке производе са овом таксом од 33.000 динара годишње, да ли би ми имали образа да изађемо на улицу и да кажемо да смо ми народни посланици? Ми треба да помогнемо наше произвођаче, и то нам је и дужност, и ја сам зато да се учини њима свака могућа олакшица, али тако исто морамо да водимо рачуна и о овим посредницима, који ће те производе наших произвођача да продају. А ако хоћете да имате посреднике, ви морате да им створите бар онај најнужнији минимум, да могу да живе са својим породицама.

Један од господе предговорника казао је да треба да се изврши организација продаје вина и да се то питање повери привилегованом друштву. Немојте мислити, господо, да се на томе није ништа радило. Они су радили Још прошле године су предвидели да ће бити рат у Кини и узели су 40 хиљада динара за студирање трговине у Шангају, а то није мала ствар. (Пљескање). Тих 40 хиљада динара још нису враћени државној благајни, а као што видите, имали су моћ предвиђања коју није имао ни Бизмарк, те су предвидели и рат у Шангају и да се и тамо шаље вино и ракија на продају. (Смех).

Ми имамо прихода на ракију и вино, и то око 48 милиона динара на вино, а од ракије 37 милиона динара, тј. укупно 85 милиона динара. Када се одбију 12 милиона динара за премију и административне и друге трошкове, онда без мало од тога нема никакве користи. То је чист намет на народ, колико материјалан толико и дуневни, јер су финанси могли да улазе без икакве пријаве и дању и ноћу у кућу да врше преглед вина и ракије.

Ово је био увод, који по обичају влада у скупштини и због чега сам учинио ову малу есекурацију. Сада да пређемо на стварни део. По чл. 62, напомене 4, каже се, да бифеције и продавци ужичких производа, ракиције, плаћају највишу таксу из тачке од а., б. и в., што значи да би један такав мали деликатес имао да плати 33 хиљаде динара. Ја сам осетио ваше расположење, да и сами увиђате, да би ово требало поправити. Морам лојално да изјавим да су се референти по овом питању храбро држали, али је у нашем одбору била нека чудна ситуација, а било је око пола ноћи, када је о томе решавано (*Извештај Степановић: Нико није видео*). Г. извештајца се брани да то нико није видео. Ја признајем грешку и кажем, да је то требало попра-

вити и ево чиним предлог: Радње поменуте у напомени 4 § 62 у погледу точаринских такса плаћају на име трошарине државне и бановинске по тачкама а., б. и в. § 62 Закона о таксама.

Они су до сада имали једну малу скалу, а то је 3000 дин. Сада по овоме они могу да буду опорезовани са 33.000, 22.000, са 15.000, или 10.000. Ја се надам да ће ово што предлажем примити и Г. Министар и г. извештајца. Молим Г. Министра да се изјасни, ако је са овим сагласан. (*Министар финансија Д-р Милојад Ђорђевић: Изјаснићу се кад се ово питање буде претресало у специјалној дебати*). Г. извештајца је изјавио да ће се с овим сагласити, ако би и Г. Министар био с тим сагласан, а Г. Министар је опет изјавио да ће се о овом питању изјаснити кад оно дође на дневни ред у дебати у појединостима. Кад ово не би било овако примљено, онда би доживели ту срамоту да нас Сенат коригира, а ми не треба да се дамо да до тога дође.

Има још две грешке које ћемо исправити приликом дебате у појединостима. Оне су у томе што се овом трошарином оптерећују бакали са 6000 динара, не водећи рачуна о томе да ли се они налазе наред Теразија или су код Цветкове механе или код Чукарице. Сви они плаћају подједнако. А то је, сложићете се и ви с тиме, једна неправда која мора да се исправи. То исто важи и за оне случајеве у варошицама у унутрашњости. И ову аномалију исправићемо приликом претреса у појединостима. Тако исто треба поправити и скалу за гостионичаре под „а“ за Београд и Загреб, јер је много да плаћају десетоструки износ.

Има још једна мала напомена да се дода: Да они који продају пиће на велико, и ако крчме, да плаћају трошарину као и остали. И ово је једна нејасност у Закону коју такође треба исправити.

Поштрејседник Д-р Коста Поповић: Господо народни посланици са вашим пристанком закључујем данашњу седницу, а идућу заказујем за сутра у 10 часова са дневним редом: Наставак претреса извештаја Финансиског одбора о Предлогу закона о трошарини. (Прима се).

Седница је закључена у 12.20 часова.

ПРИЛОЗИ

Интервјуација г. г. Ловре Кнежевића и друга на Министра шума и рудника о споразуму Бродског имовне општине у Винковцима са Драг индустријом дрвета у Загребу.

Господине Министре,

Да ли Вам је познато, да је Бродско имовна општина у Винковцима дана 9 децембра 1931 тешком муком постигла споразум с тт. Драг индустријом дрва из Загреба, по коме дуговану куповину од дин. 8,858.988 за купљено шумско добро Вировитица има напоскон платити најкасније до 1 марта о. г. и то дин. 3,224.000 у готовом а остатак од дин. 5,634.988 у храстовини.

Да ли вам је најдаље познато, да је овај споразум Краљевска банска управа у Загребу, као једина надлежна виша инстанција (Закон о банској управи од 7-XI-1929 год. § 38 тач. 15) уважујући

дезолатне прилике на дрвеној пијаци и константно падање цијене хростовине ријешењем својим од 30 децембра 1931 Бр. 98.365 коначно одобрила?

Кад је тај споразум тако по једној вишој ин-
станции коначно одобрен, и кад је Бродска Имовна
Општина у Винковцима с правом мислила, да је
један пут за увек ово тешко питање ликвидирала,
да ли се, Господине Министре, сијећате, да сте
једног дана при 1 марта о. г. нашли у свом цепену
оловком написану цедуљицу, која сумњичи поме-
нути споразум као штетан по Бродску имовну
општину?

Сигурно се, Господине Министре, сијећате, да
вам је долазио г. Вучетић Сава, начелник оде-
љења за приватне и комуналне шуме, коме би ова
ствар једино могла пасти у обичајну надлежност,
кад би ви уопће били надлежни у овој ствари ре-
шавати, да вас је упозорио, да овај споразум није
штетан по Бродску имовну општину, да јој је су-
више користан и да га не треба квари, али да је
ипак био искључен из овог надлежног уредовања,
и да је овој ствари уредовао г. Маркић Миховиљ,
начелник одељења за експлоатацију, чија то није
уопће никаква редовна компетенција.

Макар да нам је до данас остало непознато,
ко вам је ту оловком написану цедуљицу на овако
необичан начин доставио, ви сте, Господине Мини-
стре, неиспитујући предходно саму ствар без икаквог
обавијештења одмах протузаконито и ненадлежно
обуставили извршење споразума и акт овог пред-
мета повукли у ваше Министарство.

Кад сте тако протузаконито и ненадлежно
обуставили извршење правоснажне и дефинитивне
нагоде, и Бродску имовну општину довели у опас-
ност да 1 марта о. г. буде с успјехом суду тужена
и на самим судским таксама платити дин. 250.000
трошкова, да ли вам је познато, да се акт ове чи-
таве ствари нашао наједанпут у фијоци г. Фрковића
Ивице, шефа вашег кабинета, који није никакав
референт за комуналне и приватне шуме, али је
нераздруживи друг г. Маркића Миховиља, начел-
ника за експлоатацију?

Док је тај фамозни акт лежао заробљен и не-
решаван у фијоци г. Фрковића Ивице, да ли вам
је познато да је једног дана дошао тт. Драг инду-
стрији дрва у Загребу, г. Браун Шандор, трговац
из Ђурђевца и њезином директору г. Вауму Солу
дословце рекао ово: „Ваша ствар с Бродском имов-
ном општином стоји у Министарству шума и рудника
лоше, али смо ми интимни са г. Д-р Шибеником и
могли би исходити одобрење, ако сте вољни дати
становите своте“.

Како се ви, Господине Министре, у канце-
ларији и ван канцеларије налазите увек у друштву
г. Фрковића Ивице, биће вам сигурно познато,
ко је тај г. Браун Шандор, трговац из Ђурђевца.

Бит ће вам дакле познато, да је тај г. Браун
Шандор интиман пријатељ г. Фрковића Ивице,
шефа вашег кабинета, и г. Маркића Миховиља,
начелника за експлоатацију вашег Министарства,
да у Београду увек посећује г. Фрковића Ивицу,
код њега одседа у стану, и да ли вам је осим тога
познато, да он г. Фрковића Ивицу апровизира са
вејгином и специрајском робом из свог дућана, да
прави послове у Министарству шума и рудника,
и да г. Фрковић Ивица к њему одлази у Ђурђевац
у госте?

Да ли вам је напокон, Господине Министре,
познато, да је ово уцењивање и изнуђивање са
стране г. Брауна Шандора открио г. инж. Шебе-
тић Марко, тадашњи директор Дирекције шума Б.
и. о. у Винковицима, и да је за недељу дана после
тога указом од 11 марта о. г. био премештен у Са-
рајево?

Ако вам је, Господине Министре, све ово по-
знато, како можете и даље држати у свом кабинету
интимног пријатеља г. Брауна Шандора г. Фрко-
вића Ивицу, како се њиме можете и даље налазити
у друштву изван канцеларије, те напокон како да
нисте интимне пријатеље г. г. Брауна Шандора и
Фрковића Ивицу у интересу министарске части и
угледа ставили под Суд?

Молим вас, Господине Министре, да нам на
ову интерпелацију изволите одговорити у Народној
скупштини.

У Београду, дана 21 марта 1932 год.

Народни посланици:
Ловро Кнежевић, с. р.
СТИЈЕНО ВАЉАВЕЦ, с. р.

Интерпелација г. г. Ловра Кнежевића и другова
на Министра унутрашњих послова о раду градског
начелника, градског подначелника и вијећника
д-р Новосела у Винковцима.

Господине Министре,

Бит ће Вам познато, да се против незаконитог
и по град Винковице сувише штетног рада градског
начелника Д-р Паје Шумановца, те градског под-
начелника и банског вјећника Д-р Мате Новосела
дигла у Винковцима права бура народног огор-
чења.

Како се то народно огорчење кроз последње
двје године већ више пута на разне начине једно-
душно манифестовало, па ипак ни ви ни ваш прет-
ходник нисте нашли да вриједно против Д-р Паје
Шумановца и Д-р Мате Новосела поступати, при-
сиљени смо због вишковачких грађана, те због угледа
државних власти у народу, цијелу ову ствар изнијети
пред Народну скупштину и тражити, да нам по чл.
68 Устава односно по § 72 скупштинског Пословника
у Народној скупштини одговорите:

1) Да ли вам је познато, да градски начелник
у Винковцима Д-р Паја Шумановац, и градски
подначелник Д-р Мата Новосел, употребљавају
своје положаје за личну корист своју и својих
пријатеља?

2) Да ли вам је тако познато, да су само сво-
јим пријатељима Покрајцу и Маретићу дали све
лифериције за Винковачку градску општину, ма-
кар да су ова двојица градски заступници, па су
већ због тога самог искључени од пословања с
градском општином?

3) Да ли вам је надаље, Господине Министре,
познато, да је Д-р Паја Шумановац са својим прија-
тељима градским заступницима Милојевићем и По-
крајцем Претседник, односно потоња двојица чла-
нови Управе Градске интенсионе у Винковцима,
али да су исто тако и чланови управе и Српске кре-
дитне банке у Винковцима, да воде Управу њезине
циглане и да сву циглу за градску општину на тој
циглани купују?

4) Да ли вам је, Господине Министре, познато, да по §-у 125 Закона о народним школама има градски благајник истодобно да води и агенде благајника школског одбора и то зато, да се не би морало посебно плаћати за тај посао које друго лице?

5) Да ли вам је међутим, Господине Министре, познато, да су Д-р Паја Шумановац и Д-р Мато Новосел у супрот поменутог законског прописа поставили за благајника школског одборника Д-р Мату Новосела, градског подначелника и банског вјећника уз награду од 6.000 динара, док је те агенде у истину и даље водио и води градски благајник Домачиновић, само бесплатно?

6) Да ли вам је исто тако познато, да је испрва мјесни судца за град Винковце имао награду од 9.000 и да је та награда баш на предлог Д-р Паје Шумановца мјесном суду, сенатору и Д-р права, била снижена на динара 4.500 у вријеме, када мјесни суд био надлежан и износи до дин. 1000?

7) Кад је Д-р Паја Шумановац успео из градске службе изгурати мјесног судца и на то мјесто поставити свога пријатеља, градског подначелника Д-р Мату Новосела, да ли вам је познато, да су ова двојица удесили, да је награда мјесног судца повишена опет на динара 9.000 у време, кад је надлежног мјесног суда сужена на износ до дин. 500 и кад су већ на свим странама осећала акутна привредна криза и жива потреба да се јавни издаци смање на минимум?

8) Да ли вам је, Господине Министре, познато, да се градски подначелник Д-р Мата Новосел своје пријатељу и градском начелнику Д-р Паји Шумановцу за услуге и синекуре, и ако не на свој, а оно ипак бар на рачун градске општине достојно одужио?

9) Да ли вам је наиме, Господине Министре, познато, да је супруга градског начелника Д-ра Паје Шумановца, — госпођа Марија Шумановац — затражила од градске општине у Винковцима на поклон градско земљиште и да га је у исти на поклон и добила, јер је таквој историјској градској седници претседавао главом сам њезин супруг Д-р Паја Шумановац?

10) Да ли вам је исто тако познато, да се Краљевска банска управа није ипак могла сложити с оваквим начином прометања градске имовине, и да је такав либералитет супруга начелника за рачун своје начелниковице, а на терет градске имовине, одбила за Д-р Пају Шумановца чудном мотивацијом, да тобоже градски начелник не може претседати градској седници, која решава о његовој супруги?

11) Кад је тако Д-р Паја Шумановац, градски начелник у Винковцима без своје кривице дошао у немогућност да сам чини поклоне својој супруги на рачун градске општине, да ли вам је, Господине Министре, познато, да је градском начелнику и као пријатељу и другу по служби ускочио у помоћ градски подначелник Д-р Мата Новосел, молбу начелникове супруге поново изнео пред забринуто градско заступство, овај пут он заступству претседао, и начелниковој супруги неходно бесплатно градско земљиште, те даровницу ad eternam dei memoriam?

12) Ма да то више не спада на ствар, да ли вам је ипак узгредно речено, Господине Министре, познато, да је начелникова супруга примивши ово винковачко градско земљиште на поклон, продала га одмах геодети Велиши Рајчевићу из Винковаца за дин. 150 по 1 кв. хв. (Градска општина у Винковцима то земљиште није могла продати геодети Велиши Рајчевићу, него га је морала поклонити начелниковој супруги да га она прода.)

13) Да ли вам је, Господине Министре, познато, да винковачки градски начелник Д-р Паја Шумановац, који се тако брине за свој град, за свог подначелника, за своје пријатеље, и за своју супругу, није могао напокон ни самог себе заборавити, да је на име самог себе одредио за претседника Градске штедионице, адвокатом Градске штедионице, да је откзивао зајмове грађанима, сам себи пуномоћије за утуживање потписивао, мјенице утуживао, а који пут и какав непотребни путни налог себи издао и сам га потписао?

14) Да ли вам је тако познато, да је винковачки градски начелник изгуравши из службе градског сенатора на предлог свога подначелника Д-ра Мате Новосела добио за тобожње вршење сенатске службе поврх своје начелничке плаће још и дин. 3.000, а да ипак сенатске агенде не врши он, него официјал Петричић, док градски начелник готово кроз цијели дан обавља код суда своје адвокатске послове?

15) Кад тако тај пожртвовани и несребични Југословен прима за свој патриотски рад и у овој великој кризи мјесечно укупно Дин. 7.000 (много више него народни претставници) да ли вам је, Господине Министре, познато, да је у прорачун за прошлу годину дао сву своју плаћу уврстити у ставку „Репрезентација“, да не би иначе морао платити државни порез, а своје граду намет, које терете сви остали градски службеници и они с најмањим плаћама по Закону морају да носе?

16) Да ли вам је напокон, Господине Министре, познато, да винковачки градски начелник путује на пр. у Загреб на главну скупштину „Младе Југославије“ да се тамо даје бирати за одборника тога друштва, а да томе младом Југословену градско општина мора да плати путни рачун за то путовање, јер и ако он за само путовање из „Винковачког гласника“ узима поврх свега тога још и бесплатну новинарску карту?

Ако вам је, Господине Министре, све ово познато, чиме се можете оправдати, да на тако важним мјестима и таквом одличном граду држите још увјек на врховима јавне управе људе, као што су Д-р Паја Шумановац и Д-р Мате Новосел, те напокон шта мислите подузети, да се њиховом штетном и самовољном раду у интересу града Винковаца већ један пут на пут станете?

У Београду, дне 29 марта, 1932 године.

Народни посланици: Љовро Кисељевић, с. р., Стјепан Ваљавец с. р., Д-р Иван Лопчаревић с. р., Д-р Никола Пикић с. р., Д-р Фрањо Грубер с. р., Д-р Иво Елеговић с. р.